

ประสิทธิผลของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

AN EFFECTIVENESS OF ECO – TOURISM POLICY TOWARD QUALITY OF LIFE

: A CASE STUDY OF BANGNAMPHUNG SUB – DISTRICT ADMINISTRATIVE

ORGANIZATION, PHAPRADANG DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE

โดย

นางสาวภัทริรา วัฒนชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบูรณาการนโยบายสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2553

วิทยานิพนธ์

ประสิทธิผลของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีผลต่อ
คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล
บางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

An Effectiveness of Eco-Tourism Policy Toward Quality of Life
: A Case Study of Bangnamphung Sub-District Administrative
Organization, Phapradaeng District, Samutprakarn Province

ชื่อนักศึกษา

นางสาวภัทริศา วัฒนชาติ

รหัสประจำตัว

514023

สาขาวิชา

บูรณาการนโยบายสวัสดิการสังคม

ปีการศึกษา

2552

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา ได้ตรวจสอบและอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2553

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณราย แสงวิเชียร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัตติยา กรรณสูต)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ภูซงค์ เสนานุช)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(รองศาสตราจารย์นิภา ส.ตุ้มรสสุนทร) จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

วิทยานิพนธ์	ประสิทธิผลของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
	An Effectiveness of Eco-Tourism Policy Toward Quality of Life : A Case Study of Bangnamphung Sub-District Administrative Organization, Phapradaeng District, Samutprakarn Province
ชื่อนักศึกษา	นางสาวภัทริศา วัฒนชาติ
รหัสประจำตัว	514023
สาขาวิชา	บูรณาการนโยบายสวัสดิการสังคม
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัย ประสิทธิผลของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เพื่อศึกษาประสิทธิผลของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง ให้มีประสิทธิผลสูงยิ่งขึ้น

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าในตลาดน้ำตำบลบางน้ำผึ้งที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ อบต. บางน้ำผึ้ง จำนวน 172 คน และผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง รวมทั้งสิ้น 10 คน คือ นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล บางน้ำผึ้ง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และกรรมการตลาดน้ำ บางน้ำผึ้ง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพภายในชุมชน และมีรายได้เฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าสองแสนบาท/ปี ประกอบอาชีพในตลาดน้ำบางน้ำผึ้งมานานมากกว่า 4 ปี

กระบวนการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง มาจากจิตใจแห่งการอนุรักษ์ธรรมชาติที่ร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวของประชาชนบางน้ำผึ้ง

อันเนื่องมาจากความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ไม่ได้มุ่งตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลักเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญกับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย

กระบวนการดำเนินนโยบายเริ่มจากการจัดเวทีประชาคมในตำบล แล้วนำความคิดเห็นของประชาชนไปกำหนดเป็นเป้าหมายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากนั้นทำการขับเคลื่อนนโยบายโดยการทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายกับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และจัดสรรงบประมาณสนับสนุน รวมทั้งใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารนโยบาย ประสิทธิผลของนโยบาย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) รายได้ของผู้ประกอบการ 2) ความมั่นคงของอาชีพ 3) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 4) ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน 5) การศึกษา / ศาสนา / ศิลปวัฒนธรรม และ 6) ความสัมพันธ์อันดีของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.887 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง จึงทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในภาคส่วนของประชาชนอย่างเต็มที่ อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนภายในชุมชน ในด้านการประชาสัมพันธ์ จึงทำให้ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเป็นที่รู้จักของผู้คนอย่างรวดเร็ว ทั้งการเดินทางที่สะดวกสบาย ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร มีผลให้มีผู้คนจำนวนมากสนใจมาเที่ยวชม จับจ่ายซื้อของภายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จนเกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงนโยบายให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น อบต. ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาพื้นที่สีเขียวในตลาดบางน้ำผึ้งให้มากขึ้น ควรมีนโยบายติดตามและประเมินผลนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างเป็นระบบ ควรจัดการประชุมร่วมระหว่างผู้ค้าขายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง กับผู้นำ อบต. บางน้ำผึ้ง เพื่อวางแผนการประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเป็นแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งการค้าที่เป็นที่รู้จักมากขึ้น ควรส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในตลาดน้ำบางน้ำผึ้งให้มีความหลากหลายทั้งผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการพัฒนาอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการกระตุ้นและสร้างลักษณะนิสัยของผู้ค้าให้มีความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ ๆ เพื่อพัฒนาตลาดน้ำให้มีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ในด้านบุคลากรควรมีการเพิ่มตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานให้มากขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดน้ำ ควรเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้รัดกุมยิ่งขึ้น ควรมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกให้มากยิ่งขึ้น เช่น ตู้เบิกเงินอัตโนมัติ (ATM) ห้างน้ำ ถังขยะ เพราะเป็นการบริการที่นักท่องเที่ยวส่วนมากต้องใช้ รวมไปถึงการปรับปรุงทางเท้าให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากขึ้น

Thesis Title An Effectiveness of Eco-Tourism Policy Toward Quality of Life
: A Case Study of Bangnamphung Sub-District Administrative
Organization, Phapradaeng District, Samutprakarn Province

By Miss Pattira Watthanachart

Identification No. 514023

Degree Master of Social Work (M.S.W.)

Major Integrated Social Welfare Policy

Academic Year 2009

ABSTRACT

This research have the objectives to study the procedures and effectiveness of the eco-tourism promotion policy towards life quality of community residents under the administration of BangNamPhueng Sub-district Administrative Organization, PhraPradaeng District, Samutprakarn Province. It also provided the guidelines and further suggestions for the improvement of the eco-tourism promotion policy affecting the quaiity of life of people in BangNamPhueng Sub-district.

The samples of this study consisted of 172 entrepreneurs in BangNamPhueng Floating Market, who gained the benefits from the conservation tourism promotion policy of Bang Nam Phueng Sub-district Administrative Organization and 10 stakeholders being engaged in the conservation tourism promotion policy of BangNamPhueng Sub-district, that is, the chief executive and the permanent secretary of BangNamPhueng Administrative Organization, the officers following the eco-tourism promotion policy including the committee of BangNam Phueng Floating Market.

The research results revealed that the most samples obtained the bachelor's degree. Most of them worked in the community and gained the average income in the amount of at least Baht 200,000 per year. Most of them have been working in BangNamPhueng Floating Market for over 4 years.

The procedures for the eco-tourism promotion policy of BangNamPhueng Sub-district Administrative Organization was derived from the environmental conservation spirit, encouraged by King Bhumipghol, of people in BangNamPhueng Sub-district, who wanted not only to satisfy the tourists but also to maintain their own cultural and traditional uniqueness and local wisdom.

The procedures were begun with the civil society forum organized in the sub-district. The brainstormed opinions of the local people were then determined as the target and strategy for the eco-tourism promotion. After that the objectives and targets of the policy were discussed among the officers of the Sub-district Administrative Organization to allocate the budget. The good governance was used in the policy management. The effectiveness of eco-tourism promotion policy affecting the life quality of local people in the following aspects: 1) Income of the entrepreneurs; 2) Occupational Stability; 3) Safety of Life and Property; 4) Nature and Environment of Community; 5) Education, Religion, Art, Culture; and 6) Good Relationship in Family. Most samples were satisfied relatively with the eco-tourism promotion policy, as the average of 3.887. Therefore, the public participation was very supported not only by the local people but also by the private sector in the community in terms of the public relations. As such, BangNamPhueng Floating Market became well-known to the tourists in a short time due to the travel convenience and ideal location, which is not so far from Bangkok. Thus, the community economy of BangNamPhueng Floating Market was constantly developed.

Concerning the suggestions to improve the effectiveness of the policy, the Sub-district Administrative Organization should enhance the public participation for the improvement of the green zone of BangNamPhueng Floating Market. The eco-tourism promotion policy should be followed-up and evaluated systematically. The meeting should be held between the entrepreneurs in BangNamPhueng Floating Market and the leaders of the Sub-district Administrative Organization so that the strategic plans on public relations can be determined. In addition, the products of BangNamPhueng Floating Market should be more developed in terms of the variety whereas the local entrepreneurs should be motivated to gain the leadership and creativity. In terms of the manpower, more staffs should be assigned to support the growth of BangNamPhueng Floating Market. At the same time, the measures for the safety of life and property should be increased. Furthermore, the facilities e.g. Automatic Telling Machine (ATM), toilets, bins etc should be more provided while the path should be expanded to support the increasing amount of tourists.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากคณะกรรมการสอบป้องกัน วิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.จัตติยา วรรณสุต ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร.จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ภุชงค์ เสนานุช กรรมการ และรองศาสตราจารย์ นิภา ส.ตุมรสุนทร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการแนะนำ ให้คำปรึกษาอย่างจริงจัง โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ทั้งในและนอกเวลาปฏิบัติงาน รวมทั้ง ตรวจแก้ไขและเสนอแนะเพิ่มเติมให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

ขอขอบคุณท่านคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ หลักรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบูรณาการนโยบายสวัสดิการสังคม รุ่นที่ 16 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเสมอต้นเสมอปลายตลอดการศึกษา

ขอขอบคุณ องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง และผู้ประกอบการในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และให้สัมภาษณ์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณสำหรับขวัญกำลังใจ ความห่วงใยและความช่วยเหลือต่าง ๆ จากคุณบุรี และคุณสุวนีย์ วัฒนชาติ บิดา มารดา และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดการศึกษา

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้เป็นแหล่งประสิทธิประสาทวิชาความรู้และคุณธรรมแก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยจักได้นำสิ่งเหล่านี้ไปปรับใช้ในหน้าที่การงานในชีวิตประจำวันในสังคมอย่างมีคุณภาพและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติบ้านเมืองสืบไป สมกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม”

ภัทรธิดา วัฒนชาติ